

11. 9. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Co riskujete, když si koupíte levnější cigarety bez tabákové nálepky

Ač sám nekuřák vnímám kouření jako společenský fenomén, který je však v současné době již na ústupu, nicméně má jistý společenský význam. Zatímco v 19. století a na počátku století dvacátého bylo považováno za symbol určité společenské úrovně, na začátku století dvacátého prvního byla prokázána jeho škodlivost spojená se vznikem karcinomu plic a dalších onemocnění a je proto proti němu vedena rozsáhlá kampaň. K nejčastějším rizikům spojených s inhalací tabákového kouře patří poškození plicních dýchacích cest. Při spalování tabáku vzniká karcinogenní benzopyren a uvolňuje se nikotin, na kterém vzniká závislost.

Podle průzkumu Eurobarometr v ČR kouří asi o **2.300.000 lidí**, tedy kouří **26% populace nad 18 let**, zhruba 250.000 z toho jsou děti a mládež do 18 let, **za rok** se v ČR vykouří cca. **21 miliard cigaret** (statistický údaj za rok 2010 a 2011).

V ČR bylo vybráno na spotřební dani za cigarety **44,986 miliard Kč** + daň z přidané hodnoty (DPH) ve výši cca. **4-5 miliardy Kč**. **Spotřební daň z jedné cigarety** je cca. 2,25 Kč. Celkovou daň u cigaret tvoří spotřební daň a DPH. Počítejme, že krabička cigaret stojí 69 Kč. Spotřební daň je vypočítána v minimální výši. Spotřební daň u krabičky činí 42 Kč (20 ks x 2,25 Kč) a DPH 11,97 Kč (69 Kč: 121 x 21). Celková daň činí 56,98 Kč, tedy necelých 83 % konečné ceny cigarety.[1]

Je tedy zjevná, že rozhodující část ceny cigaret, je právě daň, a to jednak daň spotřební jednak DPH, což vede k neoprávněné výrobě či prodeji těchto výrobků, kdy neoprávněným výrobcům či prodejčům slibuje vysoké zisky z této činnosti. K takovým ziskům se však musí najít odběratel, kterému nevadí, že cigarety nebyly řádně zdaněny a právě zde se pro řadu drobných odběratelů skrývá vysoké riziko jejich trestní odpovědnosti. Sice si zakoupí pár karten cigaret se slevou desítek procent, nicméně se vystavují riziku trestního stíhání případně odsouzení a to ve většině případů za to nestojí.

Dle výroční zprávy Celní správy ČR za rok 2012, v roce 2012 bylo v oblasti nelegálního obchodování s cigaretami a tabákem odhaleno celkem 749 případů porušení dotčených právních předpisů. Celkový odhadovaný únik na cle a daních činí 582 mil Kč, zajištěno bylo více jak 17 milionů ks cigaret a 431 tun tabáku.[2]

Trestní odpovědnost v této souvislosti může nastat jednak pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle § 240 tr. zákoníku, kdy však k tomuto je nutné zkrátit daň (tedy i daň spotřební či DPH) ve větším rozsahu[3], tedy přesahující částku ve výši 50.000,-Kč, což není příliš u jednotlivých kupujících obvyklé anebo může nastat trestní odpovědnost pro trestný čin dle § 244 tr. zákoníku a to porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží. Právě toto ustanovení potencionálně dopadá na řadu kupujících, kteří zakoupí tabákové výrobky, které nejsou označeny tabákovou nálepkou.[4] Z praxe je možné říci, že pachatelem této trestné činnosti nejsou osoby, které by se opakovaně dopouštěli různorodé trestné činnosti tedy recidivisté, ale především osoby doposud netrestané, žijící jinak řádným způsobem života, které chtěli jen přijít k levnějším tabákovým výrobkům. S ohledem na tuto skutečnost, pak má autor tohoto článku za to, že je nutné o této skutkové podstatě, a rizicích spojených s nakupování levnějších cigaret (tabákových výrobků

neoznačených tabákovou nálepkou), podrobně informovat veřejnost, kdy k této osvětě má sloužit i tento článek.

Pro úplnost je nutné dodat, že tento článek se zabývá toliko tabákovými výrobky, byť obdobně by **bylo možné pohlížet i na kontrolní pásy k označení lihu[5] apod.**

Ochrana proti nezaplacení spotřební daně prostřednictvím tabákové nálepky

Jak již bylo výše popsáno, daňové úniky na spotřební dani na tabákové výrobky jsou obrovské i s ohledem na podíl, který na ceně cigaret spotřební daň zaujímá. Je tedy logické, že se stát brání těmto daňovým únikům na spotřební dani na tabákových výrobcích a to prostřednictvím tabákových nálepek.

Tabákové výrobky **vyrobené** na daňovém území České republiky, na daňové území České republiky **dovezené** nebo na daňové území České republiky dopravené z jiného členského státu musí být značeny tabákovou nálepkou, pokud nejsou dopravovány v režimu podmíněného osvobození od daně s následným umístěním v daňovém skladu.[6]

Tabákové výrobky, které byly uvedeny do volného daňového oběhu v jiném členském státě a které fyzické osoby nabyly v tomto členském státě pro **osobní spotřebu** a jsou jimi dopravované na daňové území České republiky, jsou osvobozeny od daně, **nemusí být tedy označeny** tabákovou nálepkou.[7] Za **množství vybraných výrobků pro osobní spotřebu** pro účely tohoto ustanovení se považuje 800 kusů cigaret, 400 kusů cigarillos nebo doutníků o hmotnosti nejvýše 3 g/kus, 200 kusů ostatních doutníků, 1 kg tabáku ke kouření.[8]

Tabáková nálepka je speciální kolek, který ověřuje, že výrobce nebo dovozce cigaret nebo jiného tabákového výrobku zaplatil za konkrétní výrobek spotřební daň. V České republice musí být takovým kolcem označena každá prodávaná krabička cigaret nebo balení jiného tabákového výrobku. Ze zákona vyplývá, že prodejce nesmí výrobky prodávat za jinou cenu, než jaká je uvedena na kolku umístěném výrobcem. Hodnota tabákových nálepek odpovídá výši daňové povinnosti příslušného balení tabákového výrobku.[9]

V České republice zavedl povinnost používat tabákové nálepky zákon České národní rady č. [587/1992](#) Sb., o spotřebních daních. Způsob nákupu, distribuce a prodeje nálepek a termín účinnosti povinnosti od 1. ledna 1994 stanovil pokyn Ministerstva financí ČR ze dne 25. října 1993 č. j. 18-61 048/1993. Vyhláška Ministerstva financí č. [11/1994](#) Sb. ze dne 29. prosince 1993 stanovila podrobnosti značení některých tabákových výrobků a popis prvního emitovaného vzoru tabákových kolků. Poté upravuje spotřební daň z tabákových výrobků § 100c – § 122 zákona č. [353/2003](#) Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších novel, a vyhláška č. [467/2003](#) Sb., o používání tabákových nálepek při značení tabákových výrobků, novelizovaná naposledy vyhláškou 203/2011 Sb. Vzory tabákových nálepek zveřejněné Státní tiskárnou cenin pro roky 1996, 1998 a 1999 používaly název „kolky pro tabákové výrobky“, v roce 2001 byla terminologie sjednocena se zákonem (tabákové nálepky vzor 2001).

Tabáková nálepka má rozměr 20 x 44 mm. Na lícové straně je celoplošný ofsetový ceninový podtisk tvořený dvěma rastry, které jsou symetrické k oběma osám tabákové nálepky. Rastr v barvě šedomodré přechází do rastru zeleného ve střední části tabákové nálepky a dále opět do šedomodrého. Tímto rastrem jsou potištěny horizontální okraje tabákové nálepky a její střední část. Mezi středovou a okrajovou částí tohoto rastru je po celé délce tabákové nálepky vytištěna ceninová giloš v barvě hnědorůžové. Souběžně s oběma delšími stranami nálepky jsou ofsetem vytištěny texty "Česká republika" v barvě šedomodré. Horní část textu je vždy čitelná zleva doprava. Ústřední motiv tabákové nálepky je tvořen stylizovanými stočenými tabákovými lístky, které jsou ve střední části "převázány" třemi elipsami, mezi nimiž jsou dvakrát umístěny opakující se nápisy "Česká republika"

s mikrotextem měnícím svou výšku. Celý tento motiv je vytištěn liniovým hlubotiskem v barvě šedé. Rovnoběžně s kratšími stranami jsou na obou stranách tabákové nálepky pro cigarety vytištěny černou barvou cena pro konečného spotřebitele, počet kusů v jednotkovém balení určeném pro přímou spotřebu a písmeno abecedy charakterizující sazbu spotřební daně. Cena pro konečného spotřebitele je uvedena v celých korunách. Rovnoběžně s kratšími stranami jsou na obou stranách tabákové nálepky pro doutníky a cigarillos vytištěny černou barvou počet kusů v balení a písmeno abecedy charakterizující sazbu spotřební daně; pro tabák ke kouření množství tabáku v kilogramech v balení a písmeno abecedy charakterizující sazbu spotřební daně. Tabáková nálepka se nalepí rubovou stranou na určenou část balení, která je uzpůsobena k otevírání, a to tak, aby nebylo možné bez viditelného poškození tabákové nálepky balení otevřít. Balení může mít pouze jednu část uzpůsobenou k otevírání.[10]

Skutková podstat trestného činu porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží dle § 244 tr. zákoníku

Předmětný trestný čin je řazen v logice trestního zákoníku do trestných činů hospodářských upravených v hlavě VI. tr. zákoníku, v Dílu 2, tedy mezi trestné činy daňové, poplatkové a devizové. Objektem ochrany u této skutkové podstaty je ***zájem na kontrole pohybu zboží podléhajícího zejména spotřebním daním a zájem státu na příjmu z těchto daní***, kterým podléhají vybrané výrobky označené k tomuto určenými nálepkami, kontrolními páskami nebo jinými předměty k označení zboží pro daňové účely.

Předmětné ustanovení obsahuje ***dvě základní skutkové podstaty***, respektive dvě formy tohoto jednání:

Aliena 1) - Kdo s nálepkami, kontrolními páskami nebo jinými předměty k označení zboží pro daňové účely nakládá v rozporu s jiným právním předpisem v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch.

Aliena 2) - Kdo v rozporu s jiným právním předpisem dováží, skladuje, přepravuje nebo uvádí do oběhu zboží bez nálepek, kontrolních pásek nebo jiných předmětů k jeho označení pro daňové účely.

Uvedené skutkové podstaty se tedy liší nejen ve způsobu jednání, ale i v tom, že v prvním případě musí pachatel jednat ve specifickém tzv. druhém úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch, zatímco v alinea 2 postačí rozpor s jiným právním předpisem, který je jinak vyžadován i při jednání v alinea 1.[11]

Aliena 1)

Podstatou tohoto ustanovení je ***nakládání s tabákovými nálepkami v rozporu s právním předpisem*** s to v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch. Pokud jde o nakládání v rozporu s právním předpisem, tak tímto je míněn v našem případě zákon č. [353/2003](#) Sb., o spotřebních daních. Pokud jde o tabákové nálepky, jedná se v praxi zejména o porušení povinnosti výrobce tabákových nálepek prodávat je výhradně pověřenému celnímu úřadu,[12] nebo o porušení povinnosti výrobce nebo dovozce cigaret nebo jím pověřené osoby (dále jen „odběratel“) objednávat a odebírat tabákové nálepky výhradně u pověřeného celního úřadu, nebo porušení zákazu odběratelem obdržené tabákové nálepky prodat nebo jakýmkoli způsobem bezúplatně předat jiným fyzickým nebo právnickým osobám s výjimkou pověřeného celního úřadu.[13] Jedná se tedy o trestnou činnost, která se dotýká nikoli jednotlivých drobných spotřebitelů či prodejců, na které se soustředí tento článek, ale především o velké výrobce nebo dovozce tabákových výrobků, případně též výrobce tabákových nálepek. Jen na okraj je nutné uvést, že objednávání, odběr a distribuce tabákových nálepek jsou upraveny v § 118, evidence a inventura

tabákových nálepek je vymezována v ustanovení § 121 a vrácení tabákových nálepek je upraveno v § 122 vše z.č. [353/2003](#) Sb.

Aliena 2)

Tématem tohoto článku je však spíše jednání konečných spotřebitelů či drobných prodejců, kteří si zakoupí levnější cigarety bez tabákové nálepky, tedy nikoliv jednání velkých výrobců či dovozců. Ostatně v praxi zásadně převažuje právě v této oblasti právní kvalifikace dle § 244 odst. 1 aliana 2. Podstatou ustanovení § 244 odst. 1 aliana 2) je dovoz, skladování, přeprava či uvádění do oběhu zboží v tomto případě bez tabákové nálepky v rozporu s jiným právním předpisem. Tímto jiným právním předpisem je již výše zmíněný zákon č. [353/2003](#) Sb. o spotřební dani. K jednotlivým typům jednání je možné uvést následující:

Dovoz pro tuto oblast práva je definován v ustanovení § 3 písm. b) z.č. [353/2003](#) Sb., který dovoz vymezuje jako vstup vybraných výrobků na daňové území Evropské unie, pokud tyto vybrané výrobky nejsou při vstupu na daňové území Evropské unie propuštěny do režimu s podmíněným osvobozením od cla, a také propuštění těchto vybraných výrobků z režimu s podmíněným osvobozením od cla.

Můžeme tedy dovodit, že dovozem zboží bez tabákových nálepek, se obecně rozumí režim, při kterém dovozce dopravuje zboží pocházející z třetí země do Evropských společenství, přesněji na daňové území Evropských společenství, přičemž z hlediska trestního postihu nás zajímá především pohyb takového dovezeného zboží na území České republiky jako členského státu. Třetí zemí je země mimo daňové území Evropských společenství.[14] Pozor již výše bylo uvedeno, že zboží pro osobní spotřebu, tedy v našem případě tabákové výrobky, které byly uvedeny do volného daňového oběhu v jiném členském státě a které fyzické osoby nabyly v tomto členském státě pro **osobní spotřebu** a jsou jimi dopravované na daňové území České republiky, jsou osvobozeny od daně, **nemusí být tedy označeny** tabákovou nálepkou.[15]

Skladování je jakékoliv umístění a přechovávání zboží bez nálepek, do jakýchkoli skladovacích prostor. Může se tedy jednat o provozovnu malé trafiky, byt fyzické osoby, kufr motorového vozidla apod. Fakticky tedy dopadá toto ustanovení na jakoukoliv osobu, která si zakoupí nekolikované cigarety, s výjimkou výše uvedeného dovozu pro osobní spotřebu, a tyto má být pro vlastní spotřebu uloženy na jakémkoliv místě. Dopad tohoto jednání je obrovský a pokrývá velkou škálu případů.

Přepřavováním se rozumí jakákoli přeprava zboží bez tabákových nálepek bez ohledu, zda jde o přepravu silniční, železniční, leteckou nebo jinou. Fakticky tedy jde o jakékoliv převážení po území ČR. Nejčastěji v této souvislosti dochází k zadržení vozidel, které tabákové výrobky bez tabákové nálepky převážejí, nicméně nelze vyloučit ani to, že takto bude posouzená situace, kdy bude hlídkou PČR namátkově při dopravní kontrole kontrolováno vozidlo, kde bude zjištěna přeprava nekolikovaných cigaret bez ohledu na množství takto zjištěných cigaret[16]. Může tedy dojít k odhalení tohoto jednání více méně náhodou, nebo v souvislostech s jinými úkony orgány činnými v trestním řízení.

Uvádění zboží do oběhu, zde jde především o prodej zboží bez tabákových nálepek, ale může to být i jakékoli jiné uvádění na trh, např. výměna za jiné zboží nebo i darování prodejci, který pak zboží bez nálepek dále prodává či jiným způsobem rozšiřuje mezi zákazníky. Uváděním do oběhu není jen prodej konečnému spotřebiteli, ale i převod takového zboží od výrobce na velkoobchodníka, neboť již tím výrobek obíhá na trhu, kterým se míní nejen trh maloobchodní, ale i velkoobchodní. Takové zboží však může být uváděno do oběhu i jakýmkoli jiným způsobem, např. i jako prémie při zakoupení většího množství zboží jiného druhu.[17] Mimo jiné je možné poukázat na rozhodnutí Nejvyššího soudu R 55/2002, dle kterého uváděním zboží do oběhu je zejména nabízení cigaret k prodeji, jejich prodej nebo jiné formy nabízení cigaret, které nejsou označeny tabákovou nálepkou ke spotřebě, ale

také i jiné jednání za účelem jejich prodeje či jakéhokoli jiného nabízení na trhu.

Závěrem bych chtěl zmínit o další skutečnosti, která může hrát roli při posouzení jednání drobných koncových spotřebitelů a to je **subsidiarita trestní represe a princip „ultima ratio“**. Dle § 12 odst. 2 tr. zákoníku lze **trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu**. Právě v tomto případě se lze vážně zabývat otázkou, nakolik by bylo možné trestní odpovědnost dovodit u koncového spotřebitele, který skladoval či přepravoval několik krabiček cigaret, které nebyly opatřeny tabákovou nálepkou.

Již Miříčka v minulém století uvedl, že „pro trestního zákonodárce musí být vůdčí myšlenkou, že trestní moc státní nemá být přepínána, nýbrž jí užíváno jen potud, pokud je toho nutně zapotřebí.[18] K tomu Šámal doplňuje, že zásada subsidiarity trestní represe, jako jedna ze základních zásad trestního práva, vyžaduje, aby **stát uplatňoval prostředky trestního práva zdrženlivě, to znamená především tam, kde jiné právní prostředky selhávají nebo nejsou efektivní**, neboť trestní právo a trestněprávní kvalifikaci určitého jednání jako trestného činu je třeba považovat za ultima ratio, tedy za krajní prostředek, který má význam především celospolečenský, tj. z hlediska ochrany základních celospolečenských hodnot. [19] S tím je v souladu i judikatura Ústavního soudu České republiky, který v uvedených nálezech opakovaně zdůraznil, že trestní právo má z podstaty principu ultima ratio místo pouze tam, kde jiné prostředky z hlediska ochrany práv fyzických a právnických osob jsou vyčerpány, neúčinné nebo nevhodné.[20]

S ohledem na výše konstatované jsem toho názoru, že v řadě případů koncových uživatelů spotřebitelů nebude trestní stíhání na místě právě s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe a princip ultima ratio. Nicméně vždy bude nutné důkladně posoudit skutkové okolnosti jednotlivých případů, především množství a dobu skladování či přepravování cigaret, které nejsou opatřeny tabákovou nálepkou, jakož i účel a motiv jednání potencionálního pachatele. Tyto závěry se však netýkají osob, které cigarety, které nejsou opatřeny tabákovou nálepkou, uvádějí dále do oběhu, zde je postih trestním právem na místě.

Závěr

Jak je to tedy s koupí neokolkovaných cigaret (tabákových výrobků neoznačených tabákovou nálepkou)? Takovýmto nákupem se vždy vystavujete nebezpečí trestního stíhání, povětšinou pro právní kvalifikaci dle § 244 odst. 1 aliena 2) tr. zákoníku, s výjimkou situace, kdy si zakoupíte neokolkované cigarety pro osobní spotřebu, tedy cigarety které byly uvedeny do volného daňového oběhu v jiném členském státě a které fyzické osoby nabyly v tomto členském státě pro osobní spotřebu a jsou jimi dopravované na daňové území České republiky. V tom případě, ale budete muset orgánům činným v trestním řízení jednoznačně doložit, kde tyto neokolkované cigarety byly zakoupeny (daňovým dokladem) a vždy se musí jednat o území mimo ČR, v rozsahu maximálně 800 ks cigaret. V ostatních případech je povětšinou možné dovodit některou z forem uvedených v § 244 odst. 1 aliena 2) tr. zákoníku nejčastěji skladování (pár krabiček cigaret si uložíte doma do spíže s tím, že je později vykouříte), nebo přepravování (když jedete z místa nákupu těchto cigaret domů a zastaví vás policejní hlídka). Tyto neokolkované cigarety nemusíte ani koupit, ale mohou se k vám dostat třeba darováním či jinak. Jakékoliv nakládání s neokolkovanými cigaretami (neokolkovanými výrobky neoznačených tabákovou nálepkou) je tedy poměrně rizikové a povětšinou se kupujícímu spotřebiteli, přestože ušetří pár korun, nevyplatí. Pokud nebudou kupující spotřebitelé tohoto druhu zboží, ustane i jeho prodej výroba či distribuce. Problém je však jinde a to nakolik je v možnostech orgánů činných v trestním řízení tyto jednotlivé, poměrně marginální případy vyhledávat a odhalovat. Jednak na to nemají tyto orgány dostatečné kapacity, jednak je nutné vždy zohlednit výše zmíněnou zásadu subsidiarity trestní represe a princip ultima ratio. Proto se orgány činné v trestním řízení soustředí na prodejce nikoliv na konečné spotřebitele, což však neznamená, že spotřebitelé,

kupující nekolikované cigarety, jsou „za vodou“, naopak z vlastní praxe vím, že řada těchto osob se nakonec před soudem octne, kdy jejich jednání vyjde najevo při prověřování nějaké jiné trestné činnosti, při prověřování velkých prodejců či jinak zcela náhodně. Mé doporučení tedy je, že pár ušetřených korun nestojí za to riziko a to netvrdím proto, že vlastním několik akcií spol. Philips Morris.

JUDr. Roman Vicherek,
soudce Okresního soudu v Ostravě

-
- [1] Poslanecká sněmovna schválila s ohledem na harmonizaci práva s EU vyšší zdanění cigaret od 1.9.2014, kdy by se spotřební daň měla zvednout o 5,3% a DPH o 4,2%.
- [2] Výroční zpráva Celní zprávy ČR za rok 2012 přístupná na na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).
- [3] Dle § 138 tr. zákoníku je škodou většího rozsahu škoda dosahující nejméně částky ve výši 50.000,- Kč.
- [4] Ustanovení § 244 odst. 1 alinea druhá TrZ o trestném činu porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží je subsidiární k ustanovení § 240 odst. 1 TrZ o trestném činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, proto je jednočinný souběh těchto trestných činů vyloučen. Jestliže tedy pachatel jednal způsobem uvedeným v § 244 odst. 1 alinea druhá TrZ a uvedl do oběhu zboží neoznačené příslušnými nálepkami, přičemž tím ve větším rozsahu zkrátil daň nebo jinou povinnou platbu, např. clo, je třeba jeho jednání posoudit jen jako trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 TrZ . TR NS 30/2006- T 940
- [5] § 2 z.č. [676/2004](#) Sb. o povinném značení lihu
- [6] § 114 odst. 2,3 z.č. [353/2003](#) Sb.
- [7] § 32 odst. 1 z.č. [353/2003](#) Sb.
- [8] § 4 odst. 5 z.č. [353/2003](#) Sb.
- [9] Wikipedie přístupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).
- [10] § 2 Vyhlášky č. [467/2003](#) Sb.
- [11] ŠÁMAL, P. - PÚRY, F. - RICZMAN, S.: Trestní zákoník Komentář 1. vydání, Praha, C.H. Beck 2009, str. 2243
- [12] Kterým je nyní Celní úřad Kolín (§ 103 odst. 2, § 118 odst. 7 z.č. [353/2003](#) Sb.).
- [13] ŠÁMAL, P. - PÚRY, F. - RICZMAN, S.: Trestní zákoník Komentář 1. vydání, Praha, C.H. Beck 2009, str. 2247
- [14] ŠÁMAL, P. - PÚRY, F. - RICZMAN, S.: Trestní zákoník Komentář 1. vydání, Praha, C.H. Beck 2009, str. 2247
- [15] § 32 odst. 1 z.č. [353/2003](#) Sb.
- [16] Byť zde vstupuje do hry otázka subsidiarity trestní represe.
- [17] ŠÁMAL, P. - PÚRY, F. - RICZMAN, S.: Trestní zákoník Komentář 1. vydání, Praha, C.H. Beck 2009, str. 2248
- [18] Miříčka, A. Trestní právo hmotné. Část obecná i zvláštní. Praha : Nákladem spolku československých právníků „Všehrd“, 1934, s. 12.
- [19] ŠÁMAL, P. - PÚRY, F. - RICZMAN, S.: Trestní zákoník Komentář 1. vydání, Praha, C.H. Beck

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)